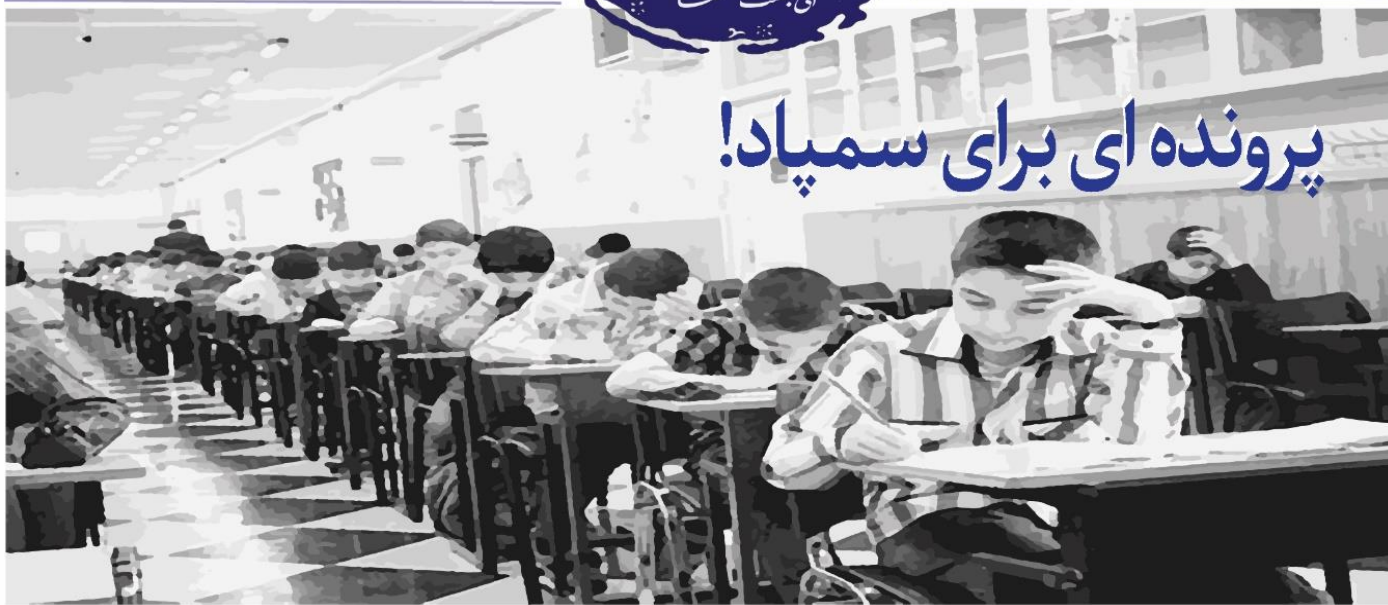

پرونده ای برای سمپاد!

از طرح شهاب مراقبت کنید

یک نکته ی دیگر مسئله‌ی شناسایی و پرورش استعدادهای برتر در آموزش و پرورش [است]. خب، این طرح «شهاب» (۶) اشاره کردند طرح خوبی است. من شنیدم طرح شهاب مورد بی توجهی و بی لطفی قرار گرفته؛ نگذارید، مراقبت کنید. شناسایی استعدادهای برتر در دوران تحصیلات ابتدائی و تحصیلات متوسطه بسیار مهم است، این چیزی است که نخبه‌ی حقیقی را به ما می‌شناساند، این چیزی است که نوابغ را به ما می‌شناساند. خب نوابغ در هر جامعه‌ای معدودند؛ خیلی از نوابغ هستند که به‌خاطر ناشناخته بودن، وجودشان بکل بی‌اثر میشود؛ اصلاً هضم میشوند، محو میشوند؛ چون شناسایی نشده‌اند. گاهی انسان مشاهده میکند یک انسان بی سوادی در یک روستایی یک حرفی میزند، یک کاری میکند که نشان‌دهنده ی نبوغ است؛ این اگر تربیت میشد، اگر شناسایی میشد، اگر استعداد او به کار گرفته میشد و به‌حساب می‌آمد، یک انسان برجسته‌ای بود؛ [اما] متأسفانه شناخته نشده. نگذاریم این خسارت بر کشور وارد بیاید. این در دوران مربوط به آموزش و پرورش، کار بسیار مهمی است؛ این طرح را دنبال نکنید. واقعاً وزیر محترم برونند بررسی کنند که طرح شهاب در چه وضعی است و آیا کارهای خودش را انجام میدهد یا نه. ۹۴/۷/۲۲

بنده در دفاع از جامعه‌ی نخبگان و از حرکت علمی کشور، تا نفس دارم ذرّهای کوتاه نخواهم آمد...

ما جلسات و نمایشگاه‌هایی داریم برای نمایش پیشرفتهای علمی و مانند اینها؛ این خیلی چیز خوبی است منتها مراقب باشید که این کانونی برای معرفی استعدادهای ما به آدم‌های بیگانه نباشد؛ شما بچه‌ها را اینجا معرفی کنید، آنها شناسایی کنند و بیایند بردارند [ببرند]؛ نه، قبل از اینکه او شناسایی بکنند، دستگاه‌های خودمان شناسایی‌شان کنند. نمیشود اینها را پشت پرده پنهان‌شان کرد، بالاخره آشکار میشوند، اما دستگاه‌های داخلی خودمان قبل از دیگران اینها را شناسایی کنند، اینها را جذب کنند، به اینها کار بدهند. هیچ جوانی نیست که محیط زندگی خودش و خانوادگی خودش را ترجیح ندهد بر غربت؛ [آنها] در کنار غربت، برایش یک امتیازی میگذارند، شما میتوانید حتی کمتر از آن امتیاز را به او بدهید و او را برای خودتان و برای کشورش مورد استفاده قرار بدهید. من به شما عرض بکنم که بنده در دفاع از جامعه‌ی نخبگان و از حرکت علمی کشور، تا نفس دارم ذرّهای کوتاه نخواهم آمد، و میدانم که این حرکت، حرکت بابرکتی است و ان‌شاءالله عاقبت به‌خیر است؛ ان‌شاءالله که پیش برویم. حالا چند نکته را من عرض بکنم. ۹۵/۸/۲۸

برای اینکه من و شما فراموش نکنیم این دشمن را. دشمن را باید دائم در نظر داشت. برای خاطر اینکه دشمن که بیکار نمی‌نشیند؛ دشمن دائماً دارد حرکت میکند. اگر بتوانند، این حرکت علمی را متوقفش میکنند؛ اگر ببینند نمیشود متوقفش کرد، آن را منحرف میکنند. ما ممکن است بر اثر ناشی‌گری‌های خودمان به این انحراف کمک کنیم. اینکه من بارها تکرار کرده‌ام (۸) -حالا هم بعضی از جوانهای عزیزمان گفتند- کارهای تحقیقاتی، مقاله، پایان‌نامه و غیره در خدمت نیازهای کشور باشد و با این هدف، با این نیت، با این جهت‌گیری تولید بشود و تهیه بشود، به‌خاطر این است که حرکت علمی منحرف نشود؛ اگر نتوانستند متوقفش کنند یا منحرفش کنند، سعی میکنند بدنامش کنند، آلوده کنند. [یک نفر] می‌آید اینجا به‌عنوان یک دانشمند، مهمان میشود، بعد می‌رود در خیابان جلوی دانشگاه، از تابلوی فروش پایان‌نامه عکس برمی‌دارد و در دنیا پخش میکند؛ این آلوده کردن است. چه کسی اینها را دعوت میکند به ایران؟ اینها دانشمندند؟ چرا نمی‌فهمیم؟ چرا اشتباه میکنیم؟ ۹۵/۸/۲۸

دشمن را باید زیر نظر داشت ، اگر نتواند حرکت علمی را متوقف کند ، آن را منحرف میکند

عدالت به معنای این نیست

عدالت به معنای این نیست که ما با همه‌ی استعدادها با یک شیوه برخورد کنیم؛ نه، استعدادها بالاخره مختلف است؛ نباید بگذاریم استعدادی ضایع بشود و برای پرورش استعدادها بایستی تدبیر بیندیشیم؛ در این تردیدی نیست. اما ملاک، باید استعدادها باشد، لاغیر. عدالت، این است. ۸۵/۲/۱۲

بروز کردن نقشه جامع علمی کشور

نقشه‌ی جامع علمی را پس از نه سال بایستی به‌روز کنند. البته نقشه‌ی جامع علمی خیلی خوب تهیه شده، ولی الان نه سال گذشته؛ این را بایستی تجدیدنظر کنند، به‌روز کنند، مسائل جدیدی هست که [باید] واردش بکنند و همه هم البته به آن اهمیت بدهند. ۹۷/۷/۲۵

کار شبانه‌روزی برای شناسایی، جذب نخبگان

باید شب و روز شناسید، باید کار کنید؛ کار کنید تا بتوانید نخبه را شناسایی کنید، نخبه را جذب کنید، نخبه را هدایت کنید، نخبه را سازمان‌دهی کنید، سخن نخبه را بشنوید، درد نخبه را دوا کنید که مثل این پسر جوان تکواندو کار نیاید اینجا بایستد گله کند و شکایت کند؛ یعنی باید شب و روز شناسید، کار کنید ان‌شاءالله. ۹۷/۷/۲۵

از این مسئله‌ی سمپاد نگرانم

گزارشهایی که به من میرسد، گزارشهای خرسندکننده‌ای نیست؛ این سمپاد خیلی مهم است. این کار خیلی مهمی است و آن نکته هم که اشاره کردند که یک تعداد زیادی مدرسه بر اساس این [طرح تأسیس شده]، این متوقف به این است که این سازمان خوب بچرخد و خوب اداره بشود؛ گزارشهایی که به ما میرسد در این جهت، گزارشهای خرسندکننده‌ای نیست.

جلوگیری از روزمرگی در کار هدایت نخبگان...

یک نکته‌ی دیگر این است که آقایانی که در بخش هدایت نخبگان مشغول کار هستند -بیش از همه بنیاد نخبگان- مراقب باشند کارشان تبدیل به یک کار روزمره‌ی عادت‌شده نشود. انسان یک کاری را اول با شوق و ذوق و علاقه شروع میکند، بعد -یک مدتی که گذشت- برایش کار عادی میشود، میشود یک کار روزمره‌ی معمولی؛ این حالت نباید پیش بیاید. دائم باید کار نو و ابتکار [باشد]؛ نوسازی باید بشود روشها و شیوه‌ها و کارها و مانند اینها؛ و اگر لازم شد سازمان. ۹۷/۷/۲۵

چرا ما برای استعداد برتر، این همه اهمیّت میدهیم

آفت بزرگ قدرت های امروز

گفتیم پیشرفته باشد، قدرتمند باشد و مانند اینها، اما در کنار اینها بایستی معنویت وجود داشته باشد، ایمان وجود داشته باشد. آفت بزرگ دنیای قدرتمند امروز این است که آنجایی که قدرت هست، ایمان نیست. ۹۵/۸/۲۸

این بدون یک نسل جوان نخبه امکان‌پذیر نیست

ما باید پیش برویم، باید به قله‌ها برسیم. و این بدون یک نسل جوان نخبه امکان‌پذیر نیست. یک نسلی باید وجود داشته باشد که این هدف را تأمین بکند. کسی در ضرورت این هدف نمیتواند تردید کند. اینکه ما موظفیم به‌عنوان یک انسان، به‌عنوان یک مسئول، به‌عنوان یک مسلمان و به‌عنوان یک ایرانی -آن که اسلام را هم قبول ندارد، بالاخره ایرانی است؛ ایرانی بودن هم مسئولیت‌آور است- به‌عنوان این چند منشأ مسئولیت، موظفیم کشور را به اینجا برسانیم. ۹۵/۸/۲۸

«هسته های نخبگانی» در داخل دانشگاه ها تشکیل دهید

ما جلسات و نمایشگاه‌هایی داریم برای نمایش پیشرفتهای علمی و مانند اینها؛ این خیلی چیز یک نکته، درباره‌ی شکل‌گیری «هسته‌های نخبگانی» در داخل دانشگاه‌ها است. این را من قبلاً هم سفارش کرده‌ام که در داخل دانشگاه‌ها گاهی یک استاد، دو استاد، یک مجموعه‌ی جوان را دور خودشان جمع میکنند و یک هسته‌ی نخبگانی به وجود می‌آید؛ این میتواند تکثیر بشود، گسترش پیدا کند، خیلی چیز بابرکتی است؛ هیچ گزارشی به من نرسیده که چنین چیزی اتفاق افتاده. قبلاً بنده این را پارسال و در جلسات مختلفی یکی دوبار تکرار کردم؛ (۱۰) این باید تحقق پیدا کند. این دیگر کار دستگاه دولتی و مانند اینها نیست؛ این کار خود مجموعه‌های دانشگاهی است. ۹۵/۸/۲۸

چرا ما برای جوان، برای علم، برای نخبه، برای استعداد برتر، این همه اهمیت میدهیم، از دیدنشان خوشحال میشویم، برایشان صرف‌وقت میکنیم -واقعاً هم صرف‌وقت میکنیم، این را هم شما بدانید- و صرف همت و مانند اینها میکنیم؟ چرا؟ برای خاطر اینکه ما یک سابقه‌ی تلخی داریم؛ در یک دوران طولانی، ژن ناتوانی، ژن نمیتوانیم، ژن وابستگی به دیگران را در ما تزریق کردند؛ در یک دوران طولانی، از دوران قاجار تا دوران پهلوی، در ملت ما -همین ملت بالاستعداد- این احساس درونی عدم توانایی و عدم قدرت، ایجاد شد؛ و [آن را] در ما -در مجموعه‌ی جامعه‌ی ایرانی- نهادینه کردند؛ این سابقه را ما داریم. نتیجه این شد که ما به عنوان یک ملت، هویتیمان در ذیل غرب تعریف شد. ۹۵/۸/۲۸

شورای تبیین مواضع بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان **خطاب به وزیر آموزش وپرورش نوشت :**

و پیمودن راه های دشوار و گره گشایی در موضوعات مبهم و پیچیده برای هر کشوری گردد که در این مسیر، نقش نظام آموزش و پرورش بی بدیل است.

اما، متأسفانه بعد از گذشت بیش از یکسال از مدیریت جدید در صدر وزارت آموزش و پرورش، به جای توسعه روح امید و ایجاد آرامش هرچه بیشتر در جامعه فرهیخته آموزش و پرورش و خانواده های نگران از حوادث، بر طبل ناامیدی برای اصلاح زده و مسیر آلوده به بی تدبیری پیموده شد که بیش از هر چیز دیگری به جایگاه آموزش و پرورش و شأن اجتماعی معلمین عزیز، ضربه جبران ناپذیری وارد می نماید. هرقدر بر خود می زنیم تا رو شدن این مشکلات، به جایگاه رفیع نظام تعلیم و تربیت خدشه ای وارد نکنند، متأسفانه سوء مدیریت، تخریب این وجهه مقدس را هدف گرفته است.

موضوع مدارس سمپاد، که از چندین ماه قبل با فهم درست مشکل توسعه اضطراب کنکور به درون خانواده ها در سن کودکی دانش آموز آغاز شد، با حرکتی نه بر اساس درک صحیح از حل مشکل، بلکه بر منطق بی تدبیری، تبدیل به یک موضوع سیاسی شد و فضای معمول خانواده ها را با تشدید ناامنی نسبت به آینده، به سمت بی اعتمادی از نظام آموزش و پرورش، بیش از پیش، سوق داد.

این موضوع وقتی بغرنج تر شد که اجرای آزمون ورودی مدارس سمپاد با استفاده از تست نامعتبر بهره هوشی ریون، منجر به سخره گرفتن نظام آموزشی و زحمات و تلاش ها معلمین در فضای عمومی شد و تأسف بارتر وقتی است که جناب وزیر بر ادامه اشتباه خود تأکید می کند!

جناب آقای وزیر!

آیا به هدف خود که حذف اضطراب از درون خانواده ها بابت آزمون تیزهوشان بود، رسیدید؟ یا آن را هرچه بیش از پیش بیشتر نمودید؟
آیا با این کار، کاسب کاران کنکور تیزهوشان را جمع کردید یا عرصه جدید و متقلبانه دیگری برای آن ایجاد کردید؟

امروز که مشخص شد جنابعالی و تیم تان چیزی از سواد سنجش و اندازه گیری در چنته ندارید، با اصرار بر اشتباه خود، قصد دارید آبروی مجموعه نظام تعلیم و تربیت کشور را که ماحصل خون دلها و با سیلی سرخ نگه داشتن صورتهای معلمین عزیز جمع شده است، از بین ببرید؟

آقای وزیر!

بیش از این با آبروی جامعه فرهیخته آموزش و پرورش بازی نکنید و با اصرار ناشی از بی تدبیری، اعتماد خانواده ها، خصوصا قشر نخبه کشور را از نظام تعلیم و تربیت کشور سلب نکنید و قبل از اینکه بتوانید سنجه مناسبی برای ارزشیابی ورود دانش آموزان به این مدارس پیدا کنید، مدل سنجش به مانند سال های قبل به اجرا درآید.

بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان در پاسخ به جوابیه سازمان آموزش و پرورش استثنایی با این عنوان که تست ریون در ۴۶ کشور جهان در حال حاضر استفاده می‌شود در نامه ای خطاب به وزیر آموزش و پرورش نوشت:

۱روایی (Validity) یا مناسب بودن آزمون، قضاوتی

ارزشیابانه و یکپارچه، از میزان حمایت شواهد تجربی و منطق تئوریک از کفایت و مناسب بودن استنباط ها و اقدامات مبتنی بر نمرات آزمون می باشد.
بدیهی است استانداردهای یکسویه و تک بعدی برای وجهه بخشیدن به آزمون برگزار شده، نمی تواند کفایت و مناسب بودن آزمون را محرز نماید. دریافت های بزرگواران در سازمان استثنایی مبتنی بر یافته های ۰۵ سال پیش در حوزه روایی و مناسب بودن آزمون می باشد و بنظر می رسد لازم است در بررسی خود برای انتخاب آزمون مناسب، شواهد کاملی را برای احراز روایی آن، در نظر بگیرید.

۲ برخلاف تصور نادرست رایج در کشور، خصوصا ناآگاهان از حوزه سنجش که در نامه سازمان استثنائی به خوبی دیده می شد، از دهه ۰۸ میلادی به بعد، متخصصین حوزه سنجش دریافتند که آنچه دارای مفهوم اعتبار و روایی است، پاسخ های داده شده می باشد و نه آزمون ها. زیرا پاسخ های آزمون، فقط تابع سؤالات آزمون نیست، بلکه تابع افراد پاسخ دهنده و زمینه و بافت اندازه گیری هم هستند. لذا مفهوم استاندارد برای آزمون(test)، مفهومی نابجا وغلط است و مفهوم استاندارد برای آزمودن(Testing) استفاده می شود.

۳ طبیعتا برای بررسی اینکه یک آزمون برای جامعه آماری مورد نظر مناسب است یا خیر؟!، آزمون علاوه بر روایی محتوا، روایی شیوه پاسخگویی به سوالات، روایی درونی سازه، روایی بیرونی سازه، روایی افتراقی، روایی تشخیصی و ...، باید دارای روایی پیامدهای اجتماعی از تفسیر نمره و همچنین استفاده از نمره نیز باشد. لذا نمی توان آزمونی را بفرض داشتن مناسبیت سازه ای، آن را قابل استفاده در هر مکان دانست، بلکه پیامدهای اجتماعی تفسیری و کاربرد آن بسیار مهم است. بنابراین دقت در اندازه گیری یک آزمون، به معنای مناسب بودن آن نیست!

پیش تر مجموعه شورای تبیین بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان نقدی را بر شیوه برگزاری آزمون ورودی استعداد های درخشان در مقطع اول متوسطه خدمت شما ارسال نمود که در پاسخ به آن، سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور به انتشار جوابیه ای اقدام کرد و در آن، این مجموعه با لحنی ناپسند و به دور از شأن و آداب معلمی، به تضعیف جایگاه بسیج از سوی افراد ناپخته و ناآشنا به مباحث تخصصی متهم کرد.

لازم به ذکر است این مجموعه پیش تر برای انتشار پاسخ، تصمیم داشت، اما به سبب اقدام مجلس برای استیضاح شما و سهم خواهی و سیاسی کاری بعضی از غایندگان مجلس، از انتشار این نامه در آن موقع چشم پوشی شد. اما امروز به سبب تنویر افکار عمومی و اصلاح نگاه، نکات زیر به استحضار جنابعالی رسانده می شود:

۵ در جوابیه اداره استثنایی آمده است"این تست تنها تست گروهی هوشی معتبر است که در کشور ما به فارسی ترجمه شده ...". بنظرتان این جمله هجو شأن نظام تربیت رسمی نیست؟ چون این تست به فارسی ترجمه شده باید استفاده شود؟ آیا شما و همکارانتان خود را موظف به تهیه و تولید آزمون بومی و یا لااقل پیگیری آزمون های معتبر گروهی ترجمه نشده معتبرتر، نمی دانستید؟؟!

۶ در جوابیه اداره استثنایی آمده است "این تست هیچگونه وابستگی به فرهنگ نداشته و نسبت به دانسته های قبلی فرد، بی اثر است..."

لازم به توضیح است که گزارش های متعدد و معتبر APA(American Phychological Association) از سال ۰۰۰۲ به بعد نشان می دهند که آزمون ریون علیرغم تصور، وابستگی به فرهنگ دارد. مثلا بسیاری از پژوهش ها نشان داده است، عامل کلامی نیز در یافتن پاسخ‌های درست سوال‌های آزمون ریون موثر است. زیرا نام بردن اشکال و الگوها و استدلال کلامی در هنگام بررسی روابط بین اجزای الگوها موجب می‌شود که دانش آموز روابط بین آنها را آسان‌تر کشف کند و یا در بعضی دیگر از پژوهش ها، بین جوامعی که دارای فرهنگ های بصری هستند نسبت به جوامعی که دارای فرهنگ شفاهی هستند، تفاوت معناداری در این نوع آزمون ها وجود داد؛ لذا لازم بود، سازمان استثنایی قبل از استفاده از این آزمون و یا لااقل قبل از تهیه جوابیه برای منتقدان، بررسی اجمالی نسبت به این موضوع می نمود.

۷ آزمون ریون آزمونی بود که در سال‌های متمادی گذشته به عنوان یکی از آزمون‌های مشاوره‌ای در کنار آزمون «جان هالند» برای هدایت تحصیلی دانش‌آموزان مورد استفاده قرار می‌گرفت، اما متأسفانه ابزار مزبور توانایی سنجش استعداد را نداشته و اصولا برای آن ساخته نشده است، لذا ابزارهای سنجش دیگری جایگزین آن در فرآیند استعدادیابی شد. به راستی اگر این آزمون برای سنجش استعداد تحصیلی دانش آموزان کارآمد است چرا از جریان هدایت تحصیلی توسط آن وزارت حذف شد و اگر صحبت های کارشناسان شما صحیح است اکنون چرا توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی همراه با تمجید فراوان برای انتخاب دانش آموزان دارای استعداد درخشان بکار می رود ؟
بعلاوه اینکه طرح شهاب(طرح شناسایی و هدایت استعدادهای برتر) که جنابعالی به درستی برای فرآیند استعدادیابی در دوره ابتدایی بر آن اصرار داشتید، بر طیف چندگانه گاردنر استوار است، حال چگونه تمام ادعا، استدلال و تلاش انجام شده برای این موضوع به یکباره به کناری گذاشته شود و از آزمونی متناقض با فرآیند طرح شهاب برای سنجش و گزینش دانش آموزان استفاده می شود؟؟؟

۸ یکی از محدودیت‌های عمده‌ی آزمون ریون این است که سوال‌های آن تنوع زیادی نداشته و از قدرت تمییز کمی برخوردارند. در نتیجه کسانی که در عامل اختصاصی سوال‌ها(عامل S اسپیرمن) توانایی بیشتری دارند، معمولا از افرادی که این توانایی را کمتر دارند، نمره‌های بیشتری می‌گیرند. به همین دلیل است که خود ریون استفاده از آزمون‌های کلامی را نیز که بیشتر هوش متبلور را اندازه‌گیری می‌کنند، همراه با ماتریس‌های خود پیشنهاد می‌کند. در صورتی که آموزش و پرورش استثنایی در طراحی این آزمون به موارد فوق دقت نداشته و در پاسخ خود این آزمون را برای اندازی گیری موفقیت در تمام امور زندگی از جمله حوزه تحصیلی و شغلی مناسب دانسته است ، درصورتی که نیک می دانیم موفقیت در زندگی در گروهی عوامل متعددی است که شاید اندک مواردی از آن از مسیر تحصیل گذشته و با بهره هوشی در ارتباط باشند.

حال همانطور که صاحب تبریزی می گوید :

کاین آب رفته باز نیاید به جوی خویش، از جنابعالی درخواست می نماییم، با دعوت از پژوهشگران و متخصصان حوزه سنجش، برای سال آینده از رخ داد چنین رویداد ناصوابی جلوگیری نمایید.

بر اساس آخرین مطالعات حوزه روانشناسی منتشره در ژورنال‌ها و مقالات متعددی بین‌المللی تست ریون در زمره ۰۱ تست استاندارد شده و معتبر است که در بیش از ۴۶ کشور جهان در حال حاضر استفاده می‌شود.

این تست تنها تست گروهی هوشی معتبر است که در کشور ما به فارسی ترجمه شده و علاوه بر عامل g، زیرمولفه‌هایی چون CG و FG را که برای موفقیت در تمام امور زندگی از جمله حوزه تحصیلی و شغلی است اندازه‌گیری می‌کنند.

این تست هیچگونه وابستگی به فرهنگ نداشته و نسبت به دانسته های قبلی فرد بی اثر است؛ همچنین درجه همبستگی این تست با تست وکسلر تا ۵۸ درصد تعیین شده و تا ۰۶ درصد با عملکرد تحصیلی و شغلی فرد نیز همبستگی مثبت دارد.

اجرای آزمون‌ها در وزارت آموزش و پرورش با نظارت همکاران متخصص با مدرک دکتری روانسنجی انجام می‌پذیرد و فرآیند اجرا نیز به طور علمی و دقیق رصد می‌شود.

برای اولین بار در گزینش دانش‌آموزان تیزهوش به‌جای استفاده از تست غیر استاندارد پیشرفت تحصیلی از آزمون معتبر هوش استفاده شده که این حرکت رو به جلو تلقی می‌شود.

و سخن آخر اینکه به ریاست دانشگاه فرهنگیان توصیه می‌شود نسبت به ارتقای سطح علمی اساتید و دانشجویان مذکور به‌ویژه آشنایی با آخرین تحقیقات علمی در حوزه روانسنجی و آزمون‌های هوشی همت کنند تا دگر باره شاهد تضعیف جایگاه مقدس بسیج از سوی افراد ناپخته و ناآشنا به مباحث تخصصی روانشناسی و آزمون‌ها نباشیم.